

Формування у майбутніх юристів здатності самостійно мислити, отримувати і застосовувати знання, ретельно обмірковувати прийняття рішення і чітко планувати дії, ефективно співпрацювати в різноманітних за складом і напрямком групах, вимагає широкого впровадження в освітній процес різних форм і засобів забезпечення освітньої діяльності.

Значну роль у досягненні необхідного рівня результатів у процесі навчання студентів, у вдосконаленні навчально-виховного процесу відіграє форма перевірки знань і вмінь. Суть перевірки результатів навчання полягає у виявленні рівня засвоєння знань студентами, який повинен відповідати освітнім вимогам з тієї чи тієї науки.

Контроль має освітню, навчальну, виховну та розвиваючу функції. Але головна функція контролю — діагностична, яка, в свою чергу, конкретизується в ряді завдань залежно від виду контролю: поточного, проміжного або підсумкового.

Тестова перевірка має певні переваги перед традиційними формами перевірки знань студентів, оскільки дозволяє більш раціонально використовувати час занять, охопити більший обсяг змісту, швидко встановити зворотний зв'язок зі студентами та визначити результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на прогалинах у знаннях і внести в них корективи. Тестова перевірка забезпечує не тільки одночасну перевірку знань студентів усієї групи, але й формує у них мотивацію для підготовки до кожного заняття, дисциплінує їх.

Отже, головна перевага тестів — повністю автоматизована (в ідеалі) перевірка знань студентів, яка забезпечує максимально можливу її об'єктивність (ставить всіх студентів у рівні умови в процесі перевірки знань) і виграє у швидкості перевірки.

З іншого боку, тестова перевірка має ряд недоліків — неможливість перевірки культури мовлення студентів (письмовій або усній) і врахування тих категорій студентів, які в силу деяких психічних особливостей погано відповідають тестовій методиці і отримують занижені або завищені оцінки; звуження змісту предмету науки (тобто наявні питання, зміст яких погано охоплюється системою тестових завдань); зниження кваліфікації викладача (викладач перестає використовувати спеціальні і додаткові засоби для свого професійного розвитку).

Тестування в навчанні — не тільки контроль знань студентів. Це також форма закріплення, уточнення, осмислення і систематизації матеріалу. Чим краще організована перевірка, тим більше можливостей для такого закріплення. Тести активізують і розвивають пізнавальну діяльність студентів. При систематичному застосуванні тестів у процесі вивчення науки Історії держави і права України студенти оволодівають такими методами пізнання, як порівняльно-історичний, причинно-наслідковий, метод аналогії, у них розвивається логічне мислення, формується власна точка зору.

Тести можуть бути використані як для поточного контролю за окремими розділами науки Історія держави і права України, так і для підсумкового контролю по всіх розділах у ході проведення іспиту.

Підсумковий контроль з питань Історії держави і права України слід проводити і в письмовій, і в тестовій формі, враховуючи специфіку дисципліни, але тільки після того, як тести пройдуть через колективне обговорення в рамках науково-методичної секції кафедри і будуть нею допущені до використання в навчальному процесі, тобто будуть представляти якісний матеріал.

Ільницька Н. Ф.,
ст. викладач кафедри теорії та історії держави і права

ВИКЛАДАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПРИВАТНОГО ПРАВА В НАВЧАЛЬНІЙ ДИСЦИПЛІНІ «ПРАВознавство» для студентів економічних спеціальностей

Сучасний навчальний процес у вищій школі вже неможливий без наукового наповнення. Як лекційні, так і практичні заняття передбачають не тільки розгляд сталих підходів до тих чи тих питань, але й знайомство із сучасними науковими здобутками у різних галузях знань. Це дає можливість більш динамічного сприйняття навчального матеріалу та більш глибокого розуміння сучасних тенденцій у науці та практиці, закликає до аналізу різних питань з позиції досягнень науки та практики їх реалізації.

Сучасний викладач вузу також має бути в першу чергу науковцем, вести активну наукову діяльність, яка б знаходила свою реалізацію у навчальному процесі, що сьогодні потребує залучення студентів до наукових пошуків. А приклад викладача-науковця стимулюватиме студентів до такої діяльності, демонструватиме наближеність і зв'язок науки із практичними питаннями.

Так, у межах навчальної дисципліни «Правознавство», що викладається студентам усіх економічних спеціальностей КНЕУ, досить велика увага приділяється інституту юридичної особи, адже значна частина учасників товарно-грошових відносин, суб'єктів підприємницької діяльності, органів державної влади мають статус юридичної особи. Не менш важливим є питання державного управління їх діяльністю, особливо юридичними особами приватного права, адже слід розуміти, в яких умовах, яких формах, за якими вимогами, регламентованими державою, можуть функціонувати ці утворення.

Зазначеним питанням приділяється значна увага в темах «Основи цивільного права», де визначаються правові основи створення, функціонування та припинення юридичних осіб приватного права в цілому, «Основи адміністративного права», де розглядаються сутність, форми і методи державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права, система державних органів, що здійснюють регулювання їх діяльності, «Основи господарського права», де приділяється увага юридичним особам приватного права як суб'єктам господарювання, «Основи фінансового та банківського права», де розглядаються спеціальні органи держави, що здійснюють фінансовий контроль, у тому числі за діяльністю відповідних юридичних осіб, також правові основи діяльності банків, які також мають статус юридичних осіб.

Юридичні особи приватного права створюються приватними особами для досягнення приватних цілей (не завжди одержання прибутку). Вони можуть бути створені у формі товариств, установ та в інших формах, встановлених законом (ч. 1 ст. 83 ЦК). Товариства, в свою чергу, можуть бути підприємницькими (господарські товариства та виробничі кооперативи) та непідприємницькими (громадські організації, політичні партії, релігійні організації, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків тощо). Ч. 2 ст. 81 ЦК визначається, що юридичні особи приватного права створюються на підставі установчих документів (статуту, засновницького договору, установчого акту).

Що стосується державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права, то воно має свої особливості. Так, у сучасних умовах управлінський вплив держави вже не може бути односторонньо-владним, а адміністративно-примусові засоби, використання яких не виключається при управлінні суспільними справами, вже не є пріоритетними в цій діяльності. Все частіше застосовуються «м'які», непрямі методи впливу на суспільні відносини та процеси: дозволяння та рекомендації, стимулювання, координація, спрямування діяльності, сприяння та надання допомоги тощо, передбачається не безпосереднє керування окремими організаціями, а вплив на їх зовнішню середу.

Також важливим є ефективне регулювання діяльності юридичної особи з боку держави. На жаль, сьогодні спостерігається недосконалість системи державного управління, неефективні дії, а підчас і бездіяльність, відповідних органів державної влади.

Розгляд цих та інших питань особливостей державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права знаходить своє важливе місце в процесі запровадження наукових здобутків викладача при викладанні дисципліни «Правознавство».

*Ковальчук Г.О., к.п.н., доцент
кафедри педагогіки та психології*

СУБ'ЄКТНІ ДИДАКТИЧНІ ЦІЛІ В СИСТЕМІ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДІЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У зв'язку зі значним поширенням системи управління за цілями (management by objectives — МВО) у стратегічному менеджменті господарюючих організацій вбачається доцільним впроваджувати елементи подібних систем керування у навчальний процес ВНЗ з урахуванням інтересів і цілей основних суб'єктів навчання: викладачів і студентів.

Викладач у безпосередньому навчальному процесі представляє ВНЗ, цілі діяльності якого встановлюються законодавством про освіту, ГСВО та навчальними програмами окремих предметів.

У студентів — цілі діяльності в освітньому процесі мають і суб'єктний характер, що дозволяє визначити їх як «суб'єктні дидактичні цілі» (СДЦ). З позиції останніх — цілі можемо розділити на дві групи: зовнішні — позаосвітні, але пов'язані з освітнім процесом; внутрішні — що стосуються безпосередньої участі в освітньому процесі та мають суб'єктивний характер.

«Суб'єктні дидактичні цілі» — комплекс бажаних (очікуваних) результатів навчальної діяльності суб'єкта навчання, що обумовлений індивідуальними потребами індивіда, з урахуванням компонен-